

A G
126

TITLURILE

ȘI

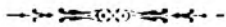
LUCRARILE ȘTIINȚIFICE

ALE

Doctorului M. MINOVICI

28 MAY 2004

9048

INST. MED. FARM.
Biblioteca Centrala
Inv. Nr. 68.566

BUCUREȘTI

Stabilimentul grafic I. V. SOCECŪ, Strada Berzei, 59

1899

TITLURI

Bacalaureat în Litere și Științe de la Universitatea din Iași, 1884.

Licențiat în Farmacie de la Universitatea din București, 1883.

Doctor în Medicină de la Facultatea din Paris, 1888.

Laureat al Facultății din Paris, mențiune, 1888.

Medic-Legist al capitalei, 1890.

Director al Institutului Medico-Legal, 1892.

Director al Serviciului Antropometric, 1892.

Profesor suplitor la Facultatea de Medicină, 1897.

Membru al Societății de Medicină Legală din Franța, 1888.

Fost asistent al Laboratoriului de Medicină Legală de la Facultatea din Paris, 1885—1888.

LUCRĂRI

MEDICINĂ LEGALĂ

1. **Etude medico-légale sur la mort subite à la suite de coups sur l'abdomen et le Larynx ; 1888. 121 Pages. Ollier, Paris.**

Această lucrare ne a servit ca teasă inaugurală, ea a fost compusă din o serie de cercetări făcută în laboratorul de medicină legală al Profesorului Brouardel, în laboratorul Profesorului Br. Sequard și acela al Profesorului Dastre din Paris.

Se știa de mult timp că o lovitură pe oare care regiuni ale corpului ca, pe abdomen, testicule și laringe pot da naștere la fenomene generale de o natură particulară și câte o dată chiar produce moartea. Aceasta noțiune a rămas pentru cei mai mulți medici ca ceva vag și puțin precis cu toate că acest subiect prezentă un mare interes.

Din punctul de vedere medico-legal este îm-

portant de a ști dacă moarte poate surveni sub influența acestei cauze, în ce condițiuni ea se produce și cum medicul-legist poate să ajungă se formuleze o opinie motivată într'un caz dat.

Pe de altă parte, trebuie să ne întrebăm cum survine moartea în aceste cazuri, care este mecanismul, prin ce turburări funcționale ea vine.

Noi am studiat cestiunea sub aceste două faze. Am căutat cu îngrijire să adunăm toate observațiunile publicate de moarte subită în urma loviturilor pe laringe și abdomen și câteva observațiuni inedite asupra acestui subiect. Am căutat a arăta ce concluziuni poate trage medicul legist din aceste puncte și care trebuie să fie linia sa de conduită în asemenea cazuri.

În altă parte a lucrărei noastre am expus teoria *inhibiției* căreia ne pare că trebuie atașate faptele ce semnalarăm, apoi am relatat experiențele ce au fost făcute pe animale de alți și de noi.

Concluziunile la care am ajuns în urma numeroaselor experiențe făcute pe animale au fost următoarele:

1. O lovitură pe abdomen sau pe laringe poate provoca o moarte imediată sau în câteva minute, atunci chiar când această lovitură nu a produs nici o leziune materială apreciabilă.

2. Un oare-care număr de exemple arată într'un mod cert ca acest fel de moarte se produce câte o dată la om și mai lesne ca la animale.

3. În asemenea cazuri nu se găsește la autopsie, nici o leziune sau numai leziuni ne însemnate, sau leziuni care nu au nici un raport cu lovitura mortală.

Medicul legist nu poate în asemenea împrejurări determina cauza morții, de cât dacă cunoaște împrejurările faptului și dacă poate să le interpreteze prin ajutorul datelor științifice ce posedă asupra acestui subiect.

4. Aceste fapte se explică prin teoria inhibiției.

5. Inhibiția este un fenomen de oprire putând atinge toate organele sau toate funcțiunile și mai cu seamă circulația și respirația.

6. Punctul de plecare al fenomenelor de inhibiție este adesea o excitațiune periferică.

Oare-care regiuni ca regiunea abdominală și regiunea laringee sunt dotate în această privință de o impresionabilitate cu totul specială. și inhibiția rezultantă a loviturilor pe aceste regiuni poate merge până la oprirea completă și definitivă a funcțiunilor indispensabile vieții.

L'asphyxie, formează articolul asfixiei în general în *Traité Pratique de Médecine Clinique et Thérapeutique par Bernheim et Laurent, Paris, A. Maloin, 1885. 10 pages.*

În el definim asfixia, arătăm modul de acțiune al asfixiei cu toate simptomele. Descriem cauzele, clasăm asfixiile în intrinseci și extrin-

seci și apoi facem anatomia patologică și tratamentul.

3. Importanța și Evoluțiunea Medicinē Legale.

Este o lecțiune făcută la facultatea de medicină în Octombrie 1897 în calitate de profesor suplinitor. In ea arătăm fazele prin care a trecut medicina legală de la origina sa și până astăzi atât ca învățământ cât și ca învățământ special și la noi în țară și demonstrăm importanța ei din ce în ce mai mare susținând că medicului legist i se cere o educație specială atât științifică cât și morală.

4. Responsabilitatea medicală, *Octombrie 1898.*

Este o lecțiune făcută la facultatea de medicină în Octombrie 1898 în calitate de profesor suplinitor. In ea rezumăm cestiunea responsabilităței medicale numai cu privire la practica artei noastre în raport cu legislatura noastră și străină și susținem că medicul nu poate fi responsabil de cât pentru greșeli grave recunoscute în urma unei expertize medico-legale compuse de mai mulți experți.

Arătăm că rău sunt asimilate faptele medicale cu acele întâmplătoare de toate zile și ca între medic și bolnav există un contract sui generis și în acest caz nu poate fi vorba de responsabilitatea penală și civilă. Susținând că

principiul responsabilității medicale trebuie să fie admis și trebuie să rămână în afară de orice discuțiune pentru ca acest principiu este o garanție pentru medicul instruit, pentru practicienii conștiincioși și prudenți, și este în același timp o amenințare constantă pentru îndrăzneții fără scrupule, pentru ignoranți fără conștiință, el este tot de o dată o barieră contra reclamațiilor fantastice, contra capriciului și relei voințe.

Principiul acesta al responsabilității medicale nu trebuie însă învoat de cât atunci când e vorba de greșeli de acele grave, alt-fel el ar deveni cel mai mare disolvant al profesiei noastre, un regim de teroare ar atrage după sine în mod fatal o metodă de prudență suspectă, o expectativă sistematică, într-un cuvânt o abandonare lașă a pacienților.

Când medicul ar fi urmărit, dați judecății cu ușurință, demnitatea lor ar fi micșorată și cu dânsa se va slăbi în același timp toate puterile publice.

5. Utilitatea învățământului medicinei legale în Facultățile de Drept, *Articol publicat în jurnalul Dreptul, 1897.*

Arătăm legătura strânsă care există între Drept și medicina legală și arătăm cum pretendenții s'a recunoscut necesitatea învățământului medicinei legale în facultățile de drept (Paris, Lyon, Geneva, Italia, Olanda și Germania.)

Magistraților aparține pe lângă datoria de a aprecia oportunitatea și eficacitatea probabilă a unei colaborări științifice, ceea ce e o sarcină destul de dificilă și aceea de a lua toate măsurile necesare pentru a putea procura medicului expert elementele absolut indispensabile cercetărilor lui. În același timp în expertisele medico-legale de și medicului îi încumbă soluționarea problemei, totuși acel ce o enunță, acel ce o formulează este și trebuie să fie magistratul. Magistratul fiind apoi obligat să asiste pe medic în lucrările sale, el trebuie să și dea socoteală de ele, să poată aprecia dacă aceste lucrări sunt făcute în așa mod în cât să nu denatureze rezultatul adevăratelor concluziuni ce se pot trage.

Toate aceste mari datorii pe care un magistrat le are, aprecierea dacă trebuie sau nu o expertiză medicală, adunarea tuturor elementelor trebuincioase acestor expertize, punerea întrebărilor la care medicul va trebui să răspundă, controlul oare-cum al acestor expertize, toate acestea presupun cunoașterea dacă nu aprofundată, a cestiunilor medico-legale dar cel puțin în mod elementar posedarea unor noțiuni cât de succinte asupra tutulor cestiunilor pentru care se face apel la medic.

Opiniunea expertului după frumoasa expresiune a dreptului Roman *este mai mult o hotărîre de cât o mărturisire* de aceea ea nu poate fi primită fără control; și ce control mai natural și

maî serios există în afară de acela al juriconsultului, când acesta ar fi în stare să aprecieze justețea și exactitatea concluziunilor medicale?

6. Etude comparative des reformes à apporter a l'enseignement et exercice de la médecine légale en Roumanie, Paris, Ollier-Henry, 1889. — 62 pages.

Am descris în acest studiū starea deplorabilă și periculoasă din punctul de vedere social a învățământului și exercițiului medicinei legale în țara noastră, făcând o paralelă cu alte state și cerând reforme urgente, atât în ceea-ce privește învățământul cât și pentru crearea unui institut medico-legal, dând toate detaliile unui astfel de institut și indicând și un manual operator pentru modul cum trebuie făcute autopsiile medico-legale.

7. Sur un cas de transposition complète des viscères, avec 11 figures, en collaboration avec le dr. E. Juvara.

Descriu un caz rar de transpoziție completă de organe la un individ mort asfixiat cu materii alimentare în stare de beție. Este singura observație ce cunoaștem publicată cu figură arătând toate detaliile anatomice.

8. Sur la recherche medico-legale du sperme dans les organes genitaux de la femme après la mort.

Comunicare făcută la societatea de medicină-legală din Franța, în care ne-am ocupat de a determina prin experiențe până la ce punct este posibil de a găsi elementele spermului în organele genitale ale femeii când cercetările medico-legale a acestor elemente au loc un timp oarecare după moarte: Din numeroasele noastre experiențe reese că, după 10 -12 ore spermatozoizii mor în vagin din cauza acidității lichidelor vaginale și că ei se pot găsi morți chiar după 2-3 luni și chiar mai târziu când putrefacția nu este înaintată.

9. Diagnosticul medico-legal al rănilor numai prin examenul hainelor, 1899.

Descriu câte-va cazuri de răni prin arma cu foc și instrument înțepător, în unul din ele era cestiunea dacă este o sinucidere sau omucidere. În altul se cerea să se știe câte focuri de revolver au fost trase, de oare-ce pe cadavru se găseau 3 răni. Al treilea caz se întreba dacă rana produsă este făcută cu un pumnal în teacă, având numai vârful afară sau cu pumnalul scos din teacă.

În toate aceste cazuri nu se putea răspunde alt-fel de cât numai prin examenul hainelor.

În cazul întâi am demonstrat că gaura produsă pe jachet de glonț nu coincide prin suprapunere cu gaura aflată pe vesta, cămașa și corpul cadavrului de cât când ducem membrul superior drept în poziție de a descărca arma singur asupra sa cea ce indica într-un mod extra-ordinar suprapunerea găurilor și prin urmare sinuciderea iar nu omuciderea după cum se susținea. Acest diagnostic nu se putea face altfel de cât examinând hainele. În al doilea caz s'a găsit pe cadavru 3 răni dintre care 2 comunicând în seton pe sub tegumente, iar a treia penetrând în cavitatea toracică. Având în vedere aceste 3 răni, s'ar fi putut crede ca cel puțin două gloante aș atins corpul, în realitate însă nu a fost de cât un glonț care a intrat, eșit și re-intrat în corp și aceasta am probat-o numai prin examenul hainelor pe care nu am găsit de cât o singură gaură de intrare.

În cazul cu pumnalu am demonstrat ca el a trebuit să fie fost scos din teacă când s'a servit de el de oare-ce vârful ast-fel cum eșea din teacă era imposibil să pătrundă prin haină care era de o stofă groasă și rezistentă și să producă rana ce a produs.

Aceste observații le credem singurile publicate în organele și tratatele medico-legale.

10. **Putrefacția din punct de vedere medico-legal și higienic**, 146 pagine cu 67 figuri. — București 1899, Editura Socecă.

Studiul putrefacției este unul din cele mai importante capitole ale medicinei, căci ea interesează pe medic din două puncte de vedere, din acela medico-legal și igienic.

De la remarcabilele lucrări ale lui ORFILA, DEVERGIE, CASPER etc., asupra putrefacției nimeni nu s'a mai ocupat într'un mod serios de ea, până acum câți-va ani când atențiunea specialiștilor a fost din nou atrasă într'un mod particular și aceasta împinși de neajunsurile ce întâmpinau în rezolvarea a numeroase chestiuni medico-legale și igienice în care fenomenele putrefacției jucău un rol important. Acoperită de un vâl abea străvăzător, astăzi, acest vâl mucegăit și găurit de vermi, permite a întrevădea prin el o mulțime de lucruri necunoscute sau a căror existență numai se bănuia.

Lucrările nemuritorului PASTEUR asupra fermentațiunii au servit de basă studiului putrefacțiunii care nu este de cât o serie de fermentații, iar progresele considerabile ce bacteriologia a făcut în ultimii timp, a permis și mai mult rezolvarea multora din fenomenele putrefacției. Cercetările numeroșilor autori asupra florei și faunei cadavrelor au deschis un nou orizont și putem zice că dacă nu am privi putrefacția de cât din aplicațiunile ei medicale am putea susține

că toată bacteriologia nu este în mare parte de cât un studiu al putrefacției.

Toate tratatele de medicină legală și igienă care se găsesc în mâinile corpului medical și care nu sunt de cât edițiunilor vechi, nu dau dezvoltarea care o merită studiului putrefacției, de oare-ce noile cercetări sunt mult posteroare.

Atât în medicina-legală cât și în igienă, există un capitol întreg al studiului putrefacției, aceasta este *putrefacția cadavrelor*.

În cursurile de medicină-legală, se învață particularitățile modificărilor ce suferă corpurile după moarte. Pe fie-care moment, medicul legist se găsește în fața unor cestiuni în ceea-ce privește data morții, aspectul leziunilor, determinarea mediului în care cadavrul a stat, soarta otrăvurilor în organism după moarte, cestiuni a căror soluțiune necesită cunoștințe aprofundate ale fenomenelor putrefacției.

Din punctul de vedere igienic, cestiunile relative la maladiile infecțioase, asociațiunilor bacteriene, cimitirele, cremațiunea, accidentele alimentare, acțiunea produselor putrede asupra organismului infectat, etc., necesită cunoștințe aprofundate a studiului putrefacției, pe care sunt rezemate aceste cestiuni.

Bacteriologia trebuia să lumineze cu o lumină nouă acest studiu atât de important. Cât timp se ignora adevărata natură a agenților care prezidați la descompunerea cadavrelor nu se putea merge mai departe cu constatarea de cât

asupra principalelor modificări macroscopice care se îndeplineau după diferitele medii unde putea sta un cadavru. Bacteriologia a trebuit să explice mecanismul fenomenelor, a arăta cum și de cine sunt provocate ele, și aceasta se datorește noilor lucrări a lui MAX BECK, OTTOLENGHI, KÜHNE, BORDAS, DALLEMAGNE, VAN ERMENGEM, MALVOS, BABEȘ etc., care au studiat flora microbienă.

Lucrarea de față nu este numai un rezumat al cercetărilor făcute de diferiți autori, ea este și modestul fruct al cercetărilor noastre personale întreprinse parte în Paris cu amicii mei BORDAS și OGIER, parte în țară.

În lunga noastră carieră de 18 ani consacrați numai medicinei legale, am fost puși în pozițiune ca să urmărim în toate fazele fenomenele putrefacției ast-fel că putem fi autorizați de a trage oare-care concluziuni bazate pe experiențe și constatări sigure. Ocaziune ce am avut în calitate de medic legist al Capitalei de a face un număr considerabil de dezgropări ne-a permis să studiem mersul putrefacției în diferite medii și la diferite epoci, ast-fel că am putut să precizăm multe fapte controversate, să confirmăm asemenea altele susținute de alți autori.

Așa de exemplu am constatat că fauna cadavrelor diferă după țări și regiuni și ca prin urmare trebuie să se studieze mai întâi bine fauna unei regiuni mai înainte de a se face aplicațiunii de entomologie la medicina legală; am constatat că transformarea cadavrelor în adi-

pociară se face mult mai repede de cât o susțin alți autori, dacă cadavrele sunt puse în condițiuni favorabile; am constatat că cadavrele otrăvite cu arsenic nu le conferea proprietatea de a se momifica și ca cauză momificării trebuie pusă pe comptul altor factori iar nu a arsenului; am demonstrat că prezența ptomainelor în organele cadavrelor în care se urmărește o otrăvire criminală nu sunt cauze serioase de erori; am constatat că nu trebuie să se atribue fără rezervă leziunile ce se găsesc în țesuturi sau organe după moarte microorganismelor, căci cercetările noastre ne arată că nu numai după moarte ci chiar în timpul agoniei, bacteriile patogene sau cei care se găsesc în stare normală în oare-care organe și cavități și care nu au nici un raport cu infecțiunea, cauză a morței, pătrund în sânge și țesuturi și se găsesc după moarte când aceste țesuturi sunt însemântate, etc.

Această lucrare este, putem zice, un adevărat tratat asupra putrefacției, ea este în acelaș timp și un rezumat al lecțiilor ce am profesat în curs de 2 ani la facultatea de medicină.

11. Discurs ținut cu ocazia deschiderii Morgei, 1892,
20 pagine.

Se arată în el rolul medicinei legale și importanța unei astfel de instituțiuni de ordine socială indispensabilă necesităților comune, justiției și învățământului și se descrie în detaliu

organizarea acestui institut care este putem zice în acest moment cel mai bine organizat în Europa.

BOALE MINTALE

12. **Quelques considérations medico-légales sur les maladies mentales simulées avec une observation et deux photographies, 24 pages. Médecine Orientale, Iunie 1898.**

După câte-va considerațiuni medico-legale asupra maladiilor simulate în care arătăm modul de a descoperi această înșelăciune și modul cum trebuie făcut examenul simulatorilor descriu pe larg o observație remarcabilă însoțită de un raport medico-legal prin care descoperim că o femeie a simulat în timp de patru luni stupoarea fiind că era urmărită și condamnată pentru diferite escrocherii.

13. **Un caz de nebunie morală înaintea Justiției. „Romania medicală“, Martie—Aprilie, 1899, 46 pagine.**

După ce facem istoricul unui caz de nebunie morală tipic care a dat naștere la urmări și condamnări pentru unele fapte și achitat pentru altele arătăm cauzele care a dat naștere la această nedumerire asupra responsabilității autorului, cauze care erau: incompetența magistraților de a aprecia starea mintală a prevenitului, insuficiența codurilor noastre care sunt mute în cea ce pri-

vește soarta alienaților criminali și defectuoasa organizare a asilelor noastre de alienați și a penitenciarelor, arătând lacunele care există în coduri și reformele ce ar trebui introduse în asemenea urmăriți precum și acele ce trebuiesc introduse în organizarea ospiciilor de alienați și penitenciare, apoi delinim ce este nebunia morală dând pe larg raportul nostru medico-legal dresat asupra cazului de față însoțit și de o mulțime de acte din dosar prin care se confirmă părerile noastre.

TOXICOLOGIE ȘI CHIMIE LEGALĂ

14. *Etude Médico-Legale sur les alcaloides cadaveriques, 40 pages. Paris, Ollier-Henry, 1888.*

Aceasta este o lucrare preparatoare făcută în laboratorul de toxicologie al Facultății de medicină din Paris. în vederea unui alt studiu asupra influenței ptomainelor în cercetările toxicologice a alcaloidelor vegetali, studiu ce rezumăm mai jos. În acest d'întâi reluăm cercetările lui Brieger, Gautier și resumăm cestiunea ptomainelor din punctul de vedere medico-legal făcând împreună cu Ogier o comunicare Academiei de medicină din Paris, Iunie 1887, comunicare în care resumam experiențele noastre făcute asupra mai multor cadavre în putrefacție

conchizând că prezența alcaloidelor cadaverice în viscere poate conduce expertul să facă să se achite un culpabil; iar nici odată să se condamne un inocent.

15. **De d'Influence des Ptomaines dans la Recherche Toxicologique des alcaloides végétaux, en collaborations avec I. Ogier chef din laboratoire a Toxicologie. Extraits des Documentes du laboratoire de toxicologie din Paris. Ollier-Henry. 1893. -- 94 pages.**

Această lungă lucrare care a consistat în a extrage și izola prin metode diferite și prin metoda noastră proprie ptomainele care se formează în cadavre la diferite epoci ale putrefacției se rezumă în acea că ptomainele sunt cauze de erori serioase în cercetarea toxicologică a alcaloidelor vegetale. Inșă credem că aceste cauze de erori ai ca principal efect de a face adesea dificilă și eâte o dată imposibilă caracterizarea alcaloidelor existând în realitate în reziduiuri: în mâinele unui expert cu îngrijire, obicinuit a judeca intensitatea și valoarea reacțiunilor și a nu conchide de cât dacă poate sprijini opiniunea sa pe un ansamblu de fapte concordante nu credem ca prezența ptomainelor poate falsifica rezultatele până acolo în cât să facă să se admită existența unui alcaloid vegetal.

16. **Les empoisonnements par la phytolacca Decandra,**
Médecine orientale, Octobre, 1898. — 15 pages.

În această lucrare publicăm o serie de observațiuni de cazuri mortale prin rădăcina de phytolacca decandra. numită în popor rădăcină de cârmâz, întâmplate în țară la noi și care observațiuni au fost urmate de autopsii și analize chimico-legale personale și ca concluziuni arătăm că numărul otrăvirilor cu plante veninoase este foarte mare la noi. Am arătat rezonul pentru care acest fapt este ignorat, și spunem că mijlocul de a le evita ar fi de a da în judecată pe toți cei ce practică medicina empirică și de a atrage atențiunea poporului incult asupra toxicității acestei plante atât de mult uzitată.

ANTHROPOLOGIE CRIMINALĂ

17. **L'anthropologie criminelle et la Responsabilité.** *Médecine orientale, 1897—1898.*

În această lucrare după ce arat mai întâiu meritele curajoaselor sfertări ale lui Lombroso și ale școalei sale, me ridic contra teoriei anatomofisiologică a „criminalului-născut“, punînd în relief alături de factorul individual propriu zis, influența preponderentă a circumstanțelor exterioare în geneza crimei ast-fel că reduce la proporțiuni foarte modeste rolul antropologiei

criminale în reforma măsurilor de represiune, și propun în numele interesului superior al societății un mod cu totul nou de a înțelege dreptul de a pedepsi în raporturile sale cu responsabilitatea morală.

Din toate teoriile moderne reese un lucru: *că crima este un fapt biologic și social în acelaș timp*; adică crima, aceasta acțiune a unei ființe vii în societate, trebuie în caracterele sale distinctive să se resimtă în acelaș timp, și de ființa care comite și de societatea care o comite.

Și cu toate acestea, cât timp a pus acest adevăr elementar până să ajungă să se impue atențiunii generale; câte obstacole a trebuit să învingă, câte sisteme i-a împeditat calea.

Trebue să recunoaștem însă că printre aceste sisteme nici unul nu s'a împotrivit mai mult de cât acela care revindica, ca indiscutabil, principiul *liberului arbitru*. Acest sistem, îngrijat de soarta teoriilor sale a pus de jur împrejurul crimei, o barieră înviolabilă: crima trebuia să rămână un act spontanee, emanațiunea unei voințe cu desăvârșire liberă și supusă prin acest fapt urmărilor doctrinei responsabilității absolute. Doctrina crimei absolut conștientă și suveran liberă, formează piatra unghiulară a întregului edificiu penal și social.

Scoalei italiene și șefului său Lombrozo revine meritul.... de a fi forțat atențiunea legiștilor și a spiritelor celor mai închise teoriilor noi ale patologiei mintale.

Elanul o dată dat, el continuă și astăzi: congrese de antropologie criminală se țin, opere noi și din ce în ce mai de valoare apar în toate țările.

Din nenorocire Lombrozo exagerând caracterele anatomice pe care bazează toată teoria sa a ajuns să creeze un *tip criminal* cu totul în afară de adevărul fiziologie și sociologie.

Facem apoi o critică foarte strânsă a diverselor stigmatice fizice și morale descrise de Lombrozo ca caracteristice criminalului născut.

Nici unul din aceste semne nu are în el valoare suficientă pentru a constitui un criteriu demn de acest nume. De aci contrazicerile numeroase ale adepților antropologiei criminale. Îndată ce este vorba de a aplica teoria lui Lombrozo la explicarea faptelor.

Pentru a cunoaște anomaliile, trebuie cunoscută foarte bine condițiunile normale. Or este tot atât de greu de fixat noțiunea omului cinstit ca și cea a criminalului.

Nici unul din amândoi nu constituie categorii absolut distincte, și criminalul nu este o ființă a parte în umanitate. Tot omul are pasiuni, înclinări, instincte care pot să ducă la crimă. Dacă exceptăm naturile a căror perversitate depinde de un vecin de organizație, de o maladie se poate zice, criminalul nu se deosebește de omul virtuos de cât prin aceea că nu a știut să-și stăpânească pasiunile sale.

Grupul criminalilor este dar în mod fatal

eterogen. În el se găsesc bogații și săracii, savanții și ignoranții, inteligenții și imbecilii, voimicii și slabi, și aceasta explică pentru ce se pot găsi printre criminalii naturile cele mai deosebite, caracterele cele mai opuse și aceasta arată pentru ce e peste putință, pentru ce e o muncă zadarnică căutarea și găsirea unor caractere care ar determina tipul criminalului.

Combatem apoi cu aceeași energie teoria care vede în crimă rezultatul natural a relei organizațiunii economice a societății. Nu atât foamea îndeamnă la crimă, cât imposibilitatea de a-și procura atâtea plăceri, de care vede că se bucură favorizații norocului. Mizeria nu este de cât biciul care grăbește îsbuenirea unei tare psihice, ereditare sau dobândită: ea nu o crează. Nu se poate dar lupta cu eficacitate contra crimei de cât exercitând o acțiune pozitivă asupra factorilor care o face posibilă, și această acțiune trebuie înainte de toate se apese asupra circumstanțelor exterioare care o determină. Crima este *o manifestare socială și în lupta contra crimei primul loc se cuvine politicii sociale.*

Omul nu e dar atât de liber, atât de stăpân pe personalitatea sa, după cum se pretinde. El nu are asupra mediului în care trăiește de cât o foarte mică influență pe când acest mediu are asupra lui, subt miș de forme și în fie-care moment, influența cea mai considerabilă.

Criminalul de sigur ar fi făcut alt-fel în momentul crimei, dacă s'ar fi găsit în alte împre-

jurării, ar fi fost altul dacă circumstanțele care au lucrat asupra vieții sale ar fi fost altele; în fine el ar fi fost un alt om dacă împrejurările vieții ascendenților ar fi fost altele.

Însă dacă mediul social împinge adesea individul se braveze legile stabilite, societatea se apară printr'o serie de procedee bazate pe *intimidare* care constituie *repreșiunea penală*. Or pentru ca repreșiunea penală să fie în realitate un mijloc puternic al intimidării trebuie să fie cu atât mai energică cu cât individul este mai slab și dacă interesul societății nu poate să se acomodeze cu concilierea gradului de pedeapsă după gradul de responsabilitate morală, atunci oricât de duros ar fi aceasta pentru sentimentele noastre de generositate și de justiție, trebuie să ne supunem, trebuie să lucrăm așa cum interesul social reclamă.

Mă ridic terminând în contra sistemului actual de penalitate, care stabilește o pedeapsă fixă pentru lie-care speță de delict, dă o suferință convențională mai mult sau mai puțin mare, după gradul crimei și sfârșește în definitiv a crea armata de recidiviști al căror număr se mărește din zi în zi.

Reclam pentru incorigibilii izolarea perpetuă.

---

18. Remarques Statistiques relatives à l'anthropologie du Criminel.

Este o comunicare făcută la congresul de antropologie ținut la Geneva în 1898 la care am luat parte ca delegat al guvernului.

Această lucrare se bazează pe cercetările noastre personale făcute în calitate de director al serviciului anthropometric asupra a 7217 criminali asupra cărora am ajuns la concluziunile următoare că:

Statisticile noastre ne dovedesc acest adevăr care tinde să fie peste tot adoptat că nu există criminal născut. Omul devine rău făcător, nu se naște ast-fel. Mizeria socială, lenea, relele exemple și mai cu seamă influența mediului, iată cauzele eficiente ale criminalității.

Debilitatea mintală a multor criminali cere se fie dirigeată, supravegheată cu o disciplină relativ severă. Trebuie să luptăm din toate puterile contra alcoolismului, această plagă a societății moderne care prin leziuni ereditare care poate transmise de la părinți la fiii a putut să facă să se creadă un moment la existența unor creaturi omenești destinate prin sânge la crime și delictе. Tatăl omoară la căreiuună într'un acces de delir alcoolic sub influența unei excitații minime cu cel dintâi instrument care îi cade în mână; s'a'u întors a casă, fecondează femeia sa care naște cât va timp după această o ființă bastardă, debilă de corp și spirit, fără

inima și fără creere care va merge prin influența mediului către crimă sau nebunie.

Dispariția *sentimentelor religioase* joacă asemenea un rol mare. Religionea cu morala ei strictă, cu speranța unei recompense viitoare, cu învățământul său umanitar și dulce, va face mai mult de cât ori-care intervențiune în moralizarea maselor debilitate; a preveni este mai bine de cât a pedepsi în lumea noastră criminală. *Serricul anthropometric* răspunde acestui desiderat. De la înființarea sa în Franța, în Belgia, în România numărul recidiviștilor a diminuat considerabil. Frica unei măriri a pedepsei a exercitat prin urmare o adevărată influență corectivă.

În *penitenciare* trebuie să ne ocupăm de a corectă făcătorul de rele. Trebuie ca trecând într-o casă de detențiune tînărul criminal să găsească elemente de moralizare și de ameliorare. Trebuie să i se demonstreze că în realitate este lesne de a-și câștiga viața muncind! Trebuie între altele, să se claseze deținuții, să se evite amestecul și contagiunea și să li se faciliteze munca la eșire.

Regimul celular se va aplica în curînd și la noi, acest regim îl vom judeca cînd îl vom vedea aplicat. Pentru un moment îmi pare util de a face câte-va rezerve asupra aplicațiunei sale complete; munca în comun în timpul zilei, și celula în timpul nopței, sistemul celular mixte într'un cuvînt ne pare mijlocul cel mai eficace pentru corecția criminalității în închisori.

Să se lupte contra mediului, să se smulgă

copilul de la influența unei rele societăți, să se combată alcoolismul procurându-se alte distracțiuni mai nevinovate, să se restabilească sentimentul religios și moralizarea în închisori, eată datorriile ce le are un stat îngrijit de salvarea cetățenilor al căror destine le conduce.

19. **Identificarea antropometrică, metoda Bertillon**, 60 pagine, 39 figuri, *Ollier-Henry*. 1892, Paris.

Când am introdus serviciul antropometric în București am trebuit să traduc și să adnotez manualul operator a lui Bertillon pentru punerea în practică a metodei sale.

20. **Catalog de condamnați din toată țara în cursul anului 1892**. 223 pagine, *Imprimeria Statului*.

Absența completă a unui cazier judiciar în țara noastră face ca procedura penală să fie aplicată într'un mod lent și adesea defectuos. În toate zilele să prezentă înaintea instanțelor noastre judecătorești indivizi cu domiciliul nestabil, asupra cărora nu putem avea nici un antecedent, afară de acelea ce ei singuri bine voesc a ni le spune, și cari tot-d'a-una sunt că: ei sunt cei mai cinstiți oameni de pe pământ. Cum oare un judecător de instrucție poate, când este împovarat cu o sumă de lucrări, se află despre trecutul unei inculpat? Aceasta este o problemă

pentru a cărei rezolvare este de neapărată trebuința înființarea *cazierului judiciar* și în țara noastră, după cum există în toate țările civilizate.

Capitala noastră grație înființării serviciului antropometric, posedă încă din anul trecut, un cazier judiciar în regulă, de toți condamnați de către Tribunalele din Ilfov, și instanțele judecătorești în ori și ce moment poate găsi în acest serviciu trecutul unui prevenit care a mai fost condamnat în București. Acest avantajiu însă nu-l are de cât capitala.

Sub-semnatul în calitate de Director al serviciului antropometric am luat dispozițiunea încă din anul trecut, ca toți directorii de penitenciare din țară să ne trimită la finele fie-cărei luni o listă de toți condamnați intrați în cursul acelei luni, cu toate amănuntele asupra condamnării și identității lor. Catalogul de față este prin urmare, o listă de toți indivizii condamnați de către tribunalele din toată țara în cursul anului 1892.

Cum se prezenta acest catalog el nu constituie o perfecțiune, dar acei care doresc toate progresele de o dată nu doresc nimic. Acest catalog este, am putea zice, prima cărămidă ce punem temeliei *cazierului judiciar* în țara noastră. Un catalog mai complet ca acesta va fi publicat în toți anii până când se va înființa într'un mod regulat un adevărat cazier judiciar.

Roadele ce-l va da nu sunt mari, dar cel puțin acest catalog, fiind împărțit la toate instanțele judecătorești, va putea, când li se va pre-

zenta un inculpat al căreia nume se cunoaște, să afle dacă a mai fost condamnat, căutându-l de pe ordine alfabetică în acest catalog, numele individului asupra căruia voește să i se afle trecutul.

Acest catalog nu va fi de nici un folos când individul își va schimba numele, și iată pentru ce, cazierul judiciar fără antropometrie nu însemnează nimic, căci de îndată ce un inculpat și-a schimbat numele, dacă el nu a fost măsurat nu i se mai poate afla identitatea. Ar fi de dorit ca serviciul antropometric să fie înființate cel puțin în centrele mari de populație ca: Iași, Galați, Brăila, Buzău, Ploești, Craiova, Pitești, Turnu-Severin, căci în centrele mici rîi făcătorii de meserie se cunosc și chiar când nu s'ar putea cunoaște, poliția nu ar avea de cât să-i expedieze la orașul cel mai apropiat unde funcționează un serviciu antropometric, și unde de sigur va afla cine este acel individ, căci toate serviciile antropometrice vor avea ca biuroū central capitala, de unde se va putea afla identitatea oricărui individ măsurat de vre-unul din serviciile din țară. Cu înființarea cazierului judiciar așa cum se propune de noi numărul făcătorilor de rele va diminua, căci un recidivist cu nume schimbat și care nu poate fi recunoscut de cât prin serviciul antropometric, nu i mai vine gustul se săvârșească în curînd un nou delict sau crimă când știe că va putea fi recunoscut și în acest caz, pedeapsa i va fi dublă sau triplă.

Sper, dar ca înființarea cazierului judiciar

nu va fi de cât o chestiune de timp, căci costul organizărei sale este, ne însemnat și serviciile ce va aduce extraordinare.

Speram ca magistratura noastră va pune în viitor toată stăruința pentru această reformă socială, de la care depinde în mare parte viața, averea și cinstea cetățenilor cu a căror pază ea este însărcinată.

21—22. Raport asupra congreselor de antropologie criminală, ținute la Bruxelles și Geneva în 1892 și 1896. — 98 și 51 pagine. Imprimeria Statului.

În aceste rapoarte adresate D. ministru de justiție în calitate de delegat al guvernului de a asista la aceste congrese, rezumam debaterile urmate asupra chestiunilor discutate și emitem și părerile noastre arătând aplicațiunile ce s'ar putea face și în țara noastră, aplicațiunile deja făcute prin introducerea serviciului antropometric, organizarea Institutului medico-legal și a cazierului judiciar.

Lucrări făcute în Institutul Medico-Legal
sub direcția noastră.

33. **Contribuțiuni la Studiul Vulva-Vaginitelor la copile din punctul de vedere Medico-Legal.** *Stoienescu, 70 pagini. Tipografia Bășilescu.*

În această lucrare după ce se rezumă cercetările făcute de alții și de noi asupra cestiunii, bazați pe numeroase expertize luate din practica noastră personală ajungem la următoarele concluziuni:

1. Vulvitele, blenoragică, traumatică și spontanee nu au caractere proprii și sigure care se permite să le distingem una de alta.

2. Gonococul lui Neisser se găsește tot d'una în scurgerile blenoragice. El se găsește asemenea și în alte scurgeri pretinse limfatice sau traumatice. Este însă posibil că acel ce se găsește în aceste două din urmă scurgeri se fie o varietate a gonococului Neisser. însă știința în aceste momente nu poate se deosebească unul de altul.

3. Medicul-legist trebuie să fie foarte prudent în aprecierile sale și nu trebuie să afirme nici o dată când a găsit gonococul, că se află în fața unei infecțiuni blenoragice comunicată prin contact sexual; această infecțiune putându-se produce și prin contactul cu rufărie sau alte

obiecte care era contaminate cu produse blenoragice.

Din contra absența gonococului blenoragic indică că scurgerea constatată la o copilă nu este blenoragică.

4. Medicul însărcinat cu expertizele atentatelor la pudoare asupra copilelor care suferă de vulvită în momentul examenului, trebuie să se informeze despre antecedentele morbide ale fetei, se noteze în ce stare de curățenie se găsește, se caute care este constituția ei, se șifdea seama cu îngrijire de cea ce prezintă particular organele sale genitale, se ceară a face totdeauna examenul în culpatului și al rufelor ce purta copila în ziua presupusă a atentatului.

Să facă examen microscopic al scurgerii. Neglijînd de a se supune acestor reguli, expertul riscă de a comite mari erori de diagnostic.

24. Studiū Medico-Legal asupra Morței subite de origină cardiacă. *J. Poenaru, 84 pagine, 1894. Tipografia Basilescu.*

În această lucrare se studiază patogenia morților subite luîndu-se drept baza statistica și autopsiile făcute în Institutul nostru în cursul mai multor ani și se ajunge la concluziunile următoare:

1. Trei-zeci și două la sută din morțile subite, sunt de origină cardiacă.

2. În ordine de frecvență, ele vin după cele pulmonare.

3. Bărbații dau cel mai mare contingent, 75% și aceasta cu cât individul înaintează în etate.

4. Cele mai numărate cazuri de moarte subită de origine cardiacă, se produc în timpul de iarnă.

5. Causelor cele mai principale care o provoacă sau o favorizează, sunt: Arterio-scleroza generalizată și aortita-cronică, alterațiunile valvulare, degenerescența gresoasă și dilatarea cordului, anevrismul aortei, leziunile renale sub forma de nefrită interstițială, existența aderențelor pericardice, a celor pleurale, starea de plenitudine a stomacului.

6. În toate cazurile de morți subite de origine cardiacă, există leziuni renale. 56% prezintă sub formă de nefrită interstițială, datorită arterio-scleroasei vasculo-capilare.

7. Medicul chemat să constate decesul unei persoane care a murit subit, nu va putea indica pe certificatul său cauzele morții, fără a face autopsia. În acest caz el trebuie să se mărginească a constata că individul este mort, a relata prezența sau absența urmelor de violență, a preciza data morții și tot-d'auna să reclame autopsia, care singură permite facerea unui diagnostic precis. Procedând ast-fel, medicul se leapădă de orice responsabilitate și nu va contribui la o tendință deplorabilă de a pune un diagnostic

fals. Alt-fel riscă de a acoperi numeroase crime și a da naștere unei statistici false.

În cazuri chiar când va găsi leziuni cardiace capabile de a explica o moarte subită, să atragă atențiunea celor în drept, că de și individul era predispus la moarte subită, ea a putut fi determinată și de o mulțime de cauze ocazionale exterioare, adică cazuri în care leziunile găsite nu erau de cât predisponente iar cele exterioare determinate sau ocazionale.

25. Studiū statistic și Medico-legal asupra Suicidului în București de la 1884 1895. *Nedelcu, 111 pagine, 1895. Tipografia Basilescu.*

Concluziunile la care am ajuns sunt următoarele:

Sinuciderile în București, ca și în toate capitalele Europei, au un mers crescând.

Raportul între numărul sinuciderilor și acela al locuitorilor este de 1 la 7250.

Bărbații dau un contingent mult mai mare sinuciderilor de cât femeile. La 100 sinucideri, 72 sunt relative la bărbați și 28 la femei.

Vârsta la care se observă mai des suicidul este: pentru bărbați între anii 30—40 și pentru femei între anii 20—30.

Din punct de vedere al stărei civile, celibatarii dau cel mai mare număr de sinucideri, atât la bărbați cât și la femei; urmează apoi, în ordine descrescândă, căsătorii și văduvii.

Din punct de vedere al profesiunilor; cele mai multe cazuri de sinucidere se observă la meșteșugari și servitori.

În general, în lunile de primă-vară: Martie, Aprilie, și Mai se observă cele mai multe cazuri de sinucidere, și în lunile Decembrie, Ianuarie, Februarie, cele mai puține.

Din numărul total al sinuciderilor cele mai multe se datoresc Românilor, urmează apoi Ungurii și Germanii.

Mijloacele cele mai des întrebuințate pentru sinucidere sunt: armele cu foc, apoi otrăvirea, spânzurarea și în al patrulea rând, instrumentele tăetoare și înțepătoare.

Raportul între aceste mijloace de sinucidere este:

Pentru arme de foc	34,4 %
„ otrăviri	31,44%
„ spânzurări	15,40%
„ instrumente tăetoare și înțepătoare	9,67%

Din punct de vedere al mijloacelor întrebuințate, suicidul variază de la un sex la altul.

Mai mult de jumătate din cazurile de sinucideri la femei sunt datorite otrăvirii, 71 din 105; apoi în ordine descrescând vine spânzurarea și împușcarea.

Substanțele care servesc la otrăvire sunt: în primul rând chibriturile; apoi acidul fenic, piatra vânăta și șoricioaica.

În București cazurile de sinucidere datorite

încăreii și asfixiei prin vapori de cărbuni, sunt foarte rare.

În ultimii ani sinuciderile în armată, gar-nizoana București, au devenit mai frecvente: în termen mediu, 5 pe an.

Acei cari se sinucid mai mult printre mi-litarii, sunt soldații și în special recruții și vo-luntarii; 62,5^o/o.

Mijloacele întrebuințate de ei, sunt: armele cu foc, (36 din 55); aruncarea de pe fereastră, de la etajele al 2-lea sau al 3-lea; otrăvirea și spânzurarea.

Causele presupuse de sinucideri și de ten-tative de sinucideri sunt: în primul rând certu-rile în familie și traiul rău în casă; apoi sufe-rințele produse de diferite boale; amorul, viața desordonată vine în al treilea rând și apoi miseria.

Beția și alienația mintală, care în alte țări ocupă primul loc printre cauzele de sinucideri, la noi vine după cauzele sus citate, ceea ce a-rată că are o mai mică influență asupra produ-cerii sinuciderilor.

De 18 ori a fost notată beția din 271 de casuri la cari se cunosc cauzele. Aceiași pro-porție ocupă și nebunia.

Suicidul nu poate fi considerat în toate ca-surile, ca un simptom de nebunie.

De multe ori diagnosticul diferențial între sinucidere, omor și accident, este foarte dificil; și une ori chiar imposibil.

Adesea basați numai pe împrejurările în

care s'a găsit cadavrul, se poate afirma că este o sinucidere.

26. **Tatuajurile în România, Minovică 1898.** — 184 pagini cu 57 planşe. Editura Socecă.

Concluziunile la care am ajuns sunt :

1. Tatuajurile nu intră în obiceiurile poporului Român. Ele au fost importate de străini, și anume de Greci, după cum se vede din statistica noastră.

2. Ele pot fi făcute prin înțepături, scarificări, incizii, cicatrice, ulcerazioni, arsuri sau subepidermice și mixte.

3. Tatuajul poate fi produs și într'un mod accidental, prin explozia unei arme sau provenind din exercitarea unei meserii. (Tatuajuri involuntare).

4. Tatuajul poate fi întrebuințat în scop estetic, therapeutic sau medical, religios, resboinic, profesional, familiar etc.

5. Tatuajul servă la stabilirea identității atât acelor vii cât și asupra cadavrelor. În caz însă de dispariția tatuajului din cauza putrefacției, ganglionii limfatici vecini vor servi pentru căutarea pigmentului.

6. De când serviciul identificării, este stabilit pe baze științifice, adică pe anthropometrie, tatuajul ca mijloc de a stabili identitatea a rămas pe un al II-a plan.

7. În caz de dispariția unui tatuaj, prin mijloace mecanice, chimice, cicatricele lăsate în urmă e un semn tot așa bun ca și tatuajul.

8. Leziunile anatomice ale tatuajului stă în derm fără a atinge nici epidermul, nici părțile profunde ale pielii.

9. Tatuajurile pot fi modificabile. Ele pot dispărea prin acțiunile mecanice, chimice sau leziunii anatomice ale pielii.

10. De și actul tatuajului în el însuși nu ne permite a conchide la o categorie specială de oameni care s'ar distinge psihologiceste de ceilalți, cu toate acestea la noi în țară el aparține mai mult delinvenților. Din 10 indivizi tatuajți aproape 8 trebuie să fie deținuți.

11. Faptul că un deținut a fost tatuat, nu indică absolut natura sa criminală, după cum absența tatuajului n'ar vorbi în favoarea moralității și inocenței sale.

12. Frecvența tatuajurilor la deținuți e mai mult rezultatul cauzelor exterioare de cât cauzelor interne.

13. Subiectele tatuajurilor la criminali nu formează un ce caracteristic, care să se distingă de a indivizilor din celelalte clase ale societății.

14. Cea mai mare parte din deținuți, sunt recidiviști.

15. Tatuajul se găsește foarte puțin răspândit la alienații noștri. Mai tot-d'a-una însă, el a fost făcut în afară de azil.

16. Nu există nici un raport la alienații noștri între simbolul exprimat de tatuaj și delirurile lor, de și nu excludem posibilitatea existenței unui asemenea raport.

17. În ceea-ce privește prostituatele la noi, ele sunt foarte puțin tatuatăe.

18. De și tatuajul în cele-lalte țări se găsește răspândit și în lumea mare, la noi însă, nu s'a observat de cât foarte puțin și care constă în alunele pe obraz (*Grains de beauté*).

19. Imitațiunea, neocupațiunea și îndemnul operatorilor, alături cu lipsa de cultură a tatuajului a servit ca cauze la răspândirea tatuajului la noi în țară.

UNIVERSITY